

Москвін Н.В.

БАГАТОПАРТІЙНА СИСТЕМА В СУЧАСНІЙ УКРАЇНІ: ІСТОРИЧНИЙ АСПЕКТ

Політичні партії і партійні системи відіграють у функціонуванні представницької демократії провідну роль - репрезентують суспільні інтереси на державному рівні. В контексті ретроспективного аналізу можливим постає спостереження еволюції багатопартійної системи та розкриття проблем державного управління, осмислення ходу демократичного розвитку України.

Мета роботи: дослідити особливості історичного розвитку багатопартійності сучасної України. Завдання: розглянути різні етапи становлення багатопартійної системи та електоральні цикли, охарактеризувати їх та виділити особливості; визначити і проаналізувати тенденції, що впливають на сучасний стан розвитку багатопартійності в Україні. У результаті дослідження можна виділити ключові тенденції, що корегували розвиток багатопартійної системи, а саме: виникнення перших альтернативних партій до КПРС та КПУ як антисистемних, з антивладною риторикою; на зламі ХХ та ХХІ ст. відбувається помітна зміна акцентів міжпартійної боротьби – ідеологічне протистояння заміщується соціокультурним, деідеологізація партій; у кінці 1990-х рр. формуються партійні проекти фінансових груп, виникають партії, побудовані «зверху донизу» - тобто породжені не громадською ініціативою, а інтересами окремих елітарних груп; протягом 2004-2005 рр. відбуваються законодавчі зміни, які сприяють процесу інституціоналізації партій; виборчий цикл 2010-2012 завдає удару по партійній системі, активізуються процеси до зміцнення однієї партії владним апаратом; події 2014 року збуджують виникнення нових політичних сил, а збройна агресія Росії проти України стимулює заміщення в партійному позиціонуванні соціокультурного поділу на соціально-економічний, відбувається формування регіональних партій; електоральний цикл 2019-2020 рр. демонструє процес деінституціоналізації партій, відкриває поділ партій на «старі» та «нові» політичні сили.

У висновку проведеного аналізу історичного розвитку багатопартійності України можемо казати про те, що функціонуюча в Україні багатопартійність не сприяє репрезентації у владних структурах інтересів різних верств суспільства. Вона продовжує знаходитись у кризовому становищі після 2014 року через брак розвинутої регіональної мережі у партій і небажання до інституалізації самими партіями, які продовжують використовувати техніку активної діяльності перед виборчими циклами, партії є несистемними у своїх діях. Таким чином продовжуються поступова втрата довіри громадськості перед владними інститутами, що підтверджується соціологічними дослідженнями, наведеними у праці. Неідеологічність партій і риторика, що направлена суто на розширення електоральної бази, викликала у суспільства несприйняття партій як суб'єктів, надаючи перевагу тільки партійним лідерам. Побідна тенденція ставить під загрозу існування функціональної та репрезентативної багатопартійної системи.

Роботу виконано під керівництвом доцента кафедри КТРСіГН Бакуменко О.О.